



# En MIQUEL OLIVA i ULLASTRET

per M.<sup>a</sup> AURORA MARTIN

Quan en Miquel Oliva va arribar a Ullastret l'any 1947, llegim al seu Diari d'excavacions de la 1.<sup>a</sup> Campanya, que tenia 2.000 pessetes per començar i una muntanya on es veien alguns blocs de pedra, més o menys ben posats i on s'hi havia trobat força terrissa.

No eran pas les seves primeres armes en el camp de l'Arqueologia, doncs ja havia treballat al poblat ibèric de Castell, sota la direcció del seu mestre, el Professor Pericot, que va ésser també el que el va enviar a fer unes proves a aquest nou jaciment.

A la vista de l'extraordinària importància que tenia el que va trobar, se li varen donar alguns diners més, per allargar els dies de treball.

La campanya, que va durar del dia 19 de novembre al 30 de desembre, es va fer amb quatre obrers, tots ells del poble d'Ullastret, que van constituir la base d'un equip que va treballar junt durant 24 Campanyes d'excavació i que més d'un arqueòleg (ho he sentit als meus temps d'estudiant a la Universitat) li envejava.

Recordo l'extraordinària admiració que sentíem els estudiants la primera vegada que anàvem a Ullastret i vèiem com aquells «pagesos» sabien distingir un canvi d'estrat o una ceràmica, indubtablement molt millor que nosaltres que només havíem vist llibres, i és que el Dr. Oliva, profund coneixedor de l'art de tractar a la gent sabia fer apassionar tots els qui el voltaven per la seva feina.

El mateix entusiasme el va saber comunicar també a altres persones.

Els primers anys varen ésser molt difícils: al 1948 no es va treballar per falta de diners, al 1950 i 51 tampoc, les primeres campanyes van ésser molt curtes...

Sigui com sigui, va aconseguir que la Diputació, sota la Presidència del malaguanyat Sr. de Llobet, persona per la qual ell va sentir sempre un gran afecte, comprés el jaciment. I no solament això, es va crear el Servei d'Investigacions Arqueològiques, Conservació i Catalogació de Monuments.

Aquesta obra es va anar completant i sobretot als últims anys va prendre una importància tal, que, a la seva mort, s'ha de dir, ha deixat organitzat un dels millors Serveis arqueològics del país.

Malgrat el que el seu càrrec de Delegat Provincial de Belles Arts li ocupava molt de temps, ell passava moltes hores a Ullastret, inclús a les èpoques de l'any en que no es feien excavacions, perquè sentia que Ullastret era la «seva» obra.

La tasca que va iniciar al 1947, quan tenia vint-i-cinc anys, va arribar a convertir el lloc en anual punt de reunió de tots els especialitzats en la matèria, convocats per l'Excma. Diputació Provincial, per a la discussió científica dels últims treballs portats a terme i l'exposició del que es pensava realitzar.

També, com a professor que va ésser de Tècniques d'Excavació de l'Institut d'Arqueologia i Prehistòria de l'Universitat de Barcelona, va convertir el jaciment en camp d'experiències de moltes promocions de futurs arqueòlegs, als que va comunicar el seu entusiasme pel treball de camp, doncs, malgrat les múltiples facetes de la seva tasca, per damunt de tot, en Miquel Oliva va ésser un arqueòleg en el més ampli sentit de la paraula i és en aquesta tasca on va trobar les seves màximes satisfaccions. La millor demostració d'això són els seus excel·lents i detallats diaris d'excavació, font permanent on ha de treballar qualsevol futur estudiós d'Ullastret.

El Dr. Oliva era ademés una persona que sempre va procurar donar un punt d'humanitat a la feina. Gran conversador, era sempre el centre de la tertúlia que es feia després de sopar a Can Cases, (la fonda del poble, on es va hostatjar des de la primera Campanya) i on explicava anècdotes, sempre amb un punt d'humor i socarroneria, tan propis d'ell, però on també solucionava problemes o aconsellava les persones que l'anaven a veure, i a fe que sempre va viure els problemes del poble com a propis. En aquest sentit s'ha de destacar la restauració de l'església romànica i les muralles medievals.

L'únic disgust que li va proporcionar l'excavació del poblat va ésser el no trobar la necròpolis, malgrat els vint-i-cinc anys d'entrega total a la feina. No es va plantar un sol arbre en molts quilòmetres a la rodona, que ell no demanés permís al propietari per fer una prova al forat fins a la roca natural (va fer unes sis mil proves) però no hi va haver res a fer, i és que els resultats, al camp de l'Arqueologia, no són mai previsibles, malgrat l'entusiasme.

La prematura mort d'en Miquel Oliva ens ha pres els anys que prometien ésser els millors de la seva tasca, ja que a les seves innates qualitats d'arqueòleg unia una ja llarga experiència professional, sinó per massa anys si per una precoç vocació i dedicació completa.